

สถานภาพการปฏิบัติงานกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจไทย

พ.ต.ท.สุรพล ธนโกเศศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-455-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

017920 : 10313977

JOB STATUS AND POLITICAL INTEREST
OF THAI POLICE

Pol. Lt. Col. Surapol Tanakoses

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-455-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สถานการณ์การปฏิบัติงานกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจไทย

โดย

น.ต.ท. สรพล ชนโกเศศ

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ จรุธ สุกาน)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

พ.ต.ท.สุรพล ธนโกเศศ : สถานภาพการปฏิบัติงานกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจไทย
(JOB STATUS AND POLITICAL INTEREST OF THAI POLICE) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.วิทยา สุจริตธนารักษ์, 180 หน้า ISBN 974-578-455-9

การศึกษาเรื่อง สถานภาพการปฏิบัติงานกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนกับความสนใจ และความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจ รวมทั้งการศึกษาความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจด้านการป้องกันปราบปรามกับประสิทธิภาพการทำงานว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีความสนใจความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีคะแนนเฉลี่ย 3.42 สถานภาพการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวน ตำรวจที่ทำงานด้านการป้องกันปราบปราม มีความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีคะแนนเฉลี่ย 3.51 และตำรวจที่ทำงานด้านอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ย 3.34 สถานภาพการทำงานของตำรวจนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตัวแปร ด้านอายุ อายุข้าราชการ ระดับการศึกษา กำลังอยู่ในระหว่างศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน พบว่า ระดับการศึกษา และกำลังอยู่ในระหว่างศึกษาของตำรวจชั้นประทวน มีความสัมพันธ์กับความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนสุดท้าย เป็นการศึกษาประสิทธิภาพการทำงานเฉพาะตำรวจด้านการป้องกันปราบปราม อย่างเดียวว่ามีความสัมพันธ์กับความสนใจ และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของตำรวจชั้นประทวน มากน้อยแค่ไหน พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจด้านป้องกันปราบปรามที่สนใจ และมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง มีความแตกต่างกันน้อยมากจนไม่พบความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต พ.ท. ก. [Signature]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

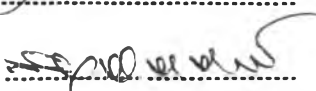
SURAPOL TANAKOSES : JOB STATUS AND POLITICAL INTEREST OF THAI
POLICE. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. WITHAYA SUCHARITHANARUQSE, Ph.D.
180 PP. ISBN 974-578-455-9

This study aims to establish whether there is a relationship between the job status of non-commissioned police officers and their understanding of politics. It also explores whether there is a relationship between the political understanding and the work performance of peace-keeping police officers.

In our study, non-commissioned police officers are rated 3.42 on our scale of political understanding while non-commissioned officers assigned to peace-keeping and officers involved in other categories of duties are rated 3.51 and 3.34 respectively. At the same time the study shows that the relationship between a job status and political understanding is statistically sensitive to some variables. These variables comprise age, career seniority, salary, educational background and whether the officers are also students. The last two, unlike other variables, have a significant statistical bearing on the understanding of politics of non-commissioned police officers.

The final section studies the work performance of only the police officers assigned to peace keeping duties, to find out whether there is any degree of relationship between the work performance and the understanding in politics of non commissioned police officers. Our findings show this relationship is so insignificant that it has no statistical bearing.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา กว.ร.ปกครอง
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร พ.ท.ท.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย
.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่องความสนใจทางการเมืองกับสถานการณ์การปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนนั้น ข้าพเจ้าได้ใช้ความอดทนพยายามอย่างมากในการศึกษาค้นคว้าค่อนข้างจะใช้ระยะเวลายาวนานในการค้นคว้าศึกษาวิจัยตามขั้นตอนและแบบแผนการวิจัย และเรื่องราวเกี่ยวกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจนั้นแทบจะไม่มีผู้ศึกษามาก่อนเลย และนับเป็นงานวิจัยชิ้นบุกเบิกเกี่ยวกับความสนใจทางการเมืองของตำรวจนครบาล โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ผู้ซึ่งเป็นหัวใจและกลไกสำคัญในระดับการบริหารงานเบื้องต้นของกรมตำรวจ

ความสำเร็จของการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เนื่องจากข้าพเจ้าได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ที่เคารพ ซึ่งได้แก่ ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาน รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตชนารักษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. นรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ผู้ที่ได้ให้ความรู้ และควบคุมดูแล ตลอดจนให้คำแนะนำ ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด ประกอบกับความร่วมมือด้วยดีจากสารวัตรใหญ่และข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาล ชนะสงคราม พญาไท คุสิต ลุมนิษฐ์ และปทุมวัน ในการอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามโดยสารวัตรใหญ่ทั้ง 5 สถานีตำรวจ และการตอบแบบสอบถามของตำรวจชั้นประทวนทั้ง 5 สถานีตำรวจ ดังกล่าว อันเป็นข้อมูลสำคัญของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ข้าพเจ้าเชื่อว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงมีประโยชน์ในทางวิชาการต่อกรมตำรวจ และผู้ที่นำไปศึกษาค้นคว้าโดยทั่ว ๆ ไป หากมีข้อผิดพลาดอยู่บ้างข้าพเจ้าขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว แต่ถ้าหากมีส่วนดีอยู่บ้าง ข้าพเจ้าขอมอบให้แก่ครูบาอาจารย์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งผู้ที่ได้เสียสละให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้การเขียนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้

น.ต.ท. สุรพล ชนโกเศศ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตการศึกษาวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	8
ประชากรของการวิจัยและการวัดตัวแปร	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้	13
2 ทฤษฎีและแนวความคิด	14
แนวความคิดเกี่ยวกับตำรวจกับการเมือง	14
แนวความคิดในการบริหารงานองค์การ	21
ทฤษฎีการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง	23
แนวความคิดเกี่ยวกับบุคคล ผู้มีความสนใจทางการเมือง	28
3 การบริหารงานตำรวจนครบาล	40
ความเป็นมาของการตั้งสถานีตำรวจนครบาลญาไท	45
ความเป็นมาของการตั้งสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม	51
ความเป็นมาของการตั้งสถานีตำรวจนครบาลลุมพินี	52
ความเป็นมาของการตั้งสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน	54
ความเป็นมาของการตั้งสถานีตำรวจนครบาลดุสิต	55

บทที่		หน้า
3	การแบ่งส่วนราชการและเขตหน้าที่รับผิดชอบของกองบัญชาการ ตำรวจนครบาล	60
	ภารกิจหน้าที่ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล	61
	บทบาทและอำนาจหน้าที่ของตำรวจนครบาล	65
	ความสัมพันธ์ของสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองกับ ตำรวจนครบาล	71
4	วิธีการดำเนินการวิจัย	77
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
	ประชากรของการวิจัย	78
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
	การวิเคราะห์ข้อมูล	83
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	84
5	ผลการวิเคราะห์	87
	การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1	99
	การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2	127
6	สรุปและข้อเสนอแนะ	142
	บรรณานุกรม	152
	ภาคผนวก	157
	ภาคผนวก ก	158
	ภาคผนวก ข	172
	ประวัติผู้เขียน	180

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การกระจายร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน และลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ	80
2	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุ	88
3	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามอายุราชการ	89
4	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามยศ.....	91
5	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	93
6	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามการอยู่หรือไม่อยู่ในระหว่างการศึกษาระดับปริญญาตรี.....	96
7	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามรายได้รวมต่อเดือน.....	98
8	ค่าเฉลี่ยของความสนใจติดตามข่าวสารของบ้านเมืองในประเด็นต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ	102
9	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งในประเด็นต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ	107
10	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติ ในประเด็นต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ	112
11	ค่าเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในช่วงต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ	117

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมือง จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ	122
13	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานและอายุ	124
14	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจ จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานและระดับการศึกษา.....	126
15	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่ทำงานป้องกันปราบปราม จำแนกตามการเคยถูกร้องเรียนหรือถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือเคยต้องคดีอาญา ตั้งแต่ พ.ศ.2526-2533	128
16	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่ทำงานป้องกันปราบปราม จำแนกตามการเคยถูกขังเงินเดือนประจำปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2526-2533	130
17	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่ทำงานป้องกันปราบปราม จำแนกตามการเคยถูกขังเงินเดือนประจำปี ในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา.....	131
18	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่ทำงานป้องกันปราบปราม จำแนกตามการเคยถูกขังเงินเดือนประจำปี ในรอบ 7 ปีที่ผ่านมาและระดับการศึกษา.....	133
19	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่ทำงานป้องกันปราบปราม จำแนกตามจำนวนครั้งของการได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเกินกว่า 1 ชั้นในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา	135
20	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่ทำงานป้องกันปราบปราม จำแนกตามการเคยได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเกินกว่า 1 ชั้น ในรอบ 7 ปีและอายุ	137

21	ค่าเฉลี่ยของความสนใจ/ความรู้ทางการเมืองของข้าราชการตำรวจที่ทำงาน ป้องกันปราบปราม จำแนกตามการเคยได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนเกินกว่า 1 ชั้น ในรอบ 7 และระดับการศึกษา	139
----	---	-----